

28 Νοεμβρίου, 1994

[ΚΟΥΡΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΟΥΖΟΥΡΗΣ,

Εφεσείων - Εναγόμενος,

v.

ΕΛΕΝΑΣ ΛΟΪΖΟΥ ΑΧΙΛΛΕΩΣ, ΑΝΗΛΙΚΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑ-
ΤΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΚΗΔΕΜΟΝΟΣ ΤΗΣ (NEXT
FRIEND) ΛΟΪΖΟΥ ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΣ,*Εφεσιβλήτων-Εναγόντων.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 8361)*

Εργολήπτες οικοδομών — Δικαίωμα είσπραξης αμοιβής — Προϋπόθεση είσπραξης να είναι ο εργολήπτης εγγεγραμμένος και κάτοχος ετήσιας άδειας σύμφωνα με το άρθρο 5(4) του Νόμου 32/82 — Κατά πόσο το “και” είναι συνδυαστικό ή διαζευκτικό — Κρίθηκε ότι είναι διαζευκτικό.

Εργολήπτες οικοδομών — Δικαίωμα είσπραξης αμοιβής — Προϋπόθεση, 5
δυνάμει του άρθρου 5(4) του Ν. 32/82, να είναι ο εργολήπτης εγγεγραμ-
μένος και κάτοχος ετήσιας άδειας κατά τον ουσιαώδη χρόνο, δηλαδή την
ημερομηνία σύναψης της σύμβασης εργοληψίας — Η μεταγενέστερη
απόκτηση ετήσιας άδειας, έστω και με αναδρομική ισχύ, δεν αλλάζει
την κατάσταση. 10

Το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε απορρίψει προδικαστικά την αντα-
παίτηση του εφεσείοντα με την οποία αξίωνε αμοιβή σαν εργολήπτης
οικοδομών για υπηρεσίες που είχε προσφέρει στους εφεσιβλήτους,
εφαρμόζοντας τις πρόνοιες του άρθρου 5(4) του Νόμου 32/82, που προ-
βλέπει ότι “ουδείς μη εγγεγραμμένος και μη κάτοχος ετήσιας άδειας ερ-
γολήπτης δικαιούται να αξιώση δικαστικώς παρ’οιουδήποτε προσώ-
που την είσπραξιν αμοιβής δι’ υπηρεσίας ή δαπάνας αφορώσας εις ερ-
γοληψίαν οικοδομικών ή άλλων τεχνικών έργων”. Κατά τον ουσιαώδη
χρόνο της σύναψης της σύμβασης ανάληψης της εργοληπτικής εργα-
σίας ο εφεσείων ήταν εγγεγραμμένος εργολήπτης οικοδομών αλλά δεν
15
20
ήταν κάτοχος ετήσιας άδειας. Η ετήσια άδεια του χορηγήθηκε αργότε-
ρα με αναδρομική ισχύ που κάλυπτε την περίοδο σύναψης της σύμβα-
σης. Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι ουσιαώδης χρόνος ήταν ο

5 χρόνος της σύναψης της σύμβασης και ότι κατά τον χρόνο εκείνο έπρεπε να συντρέχουν και οι δύο προϋποθέσεις του άρθρου 5(4) για να δικαιούται ο εφεσείων να εισπράξει την αμοιβή του. Επίσης έκρινε ότι το γεγονός της χορήγησης μεταγενέστερα της ετήσιας άδειας με αναδρομική ισχύ δεν άλλαξε την κατάσταση.

10 Κατ' έφεση, ο εφεσείων ισχυρίστηκε ότι η λέξη "και" στο άρθρο 5(4) του Νόμου 32/82 έπρεπε να ερμηνευθεί ως συνδυετική και όχι διαζευκτική, δηλαδή ότι για να εφαρμόζεται το άρθρο έπρεπε ένας εργολήπτης να είναι και μή κάτοχος ετήσιας άδειας και μή εγγεγραμμένος. Επίσης ισχυρίστηκε ότι η χορήγηση της ετήσιας άδειας με αναδρομική ισχύ διαφοροποιούσε την κατάσταση υπέρ του εφεσείοντα.

Αποφασίστηκε ότι:

15 (α) Από το κείμενο της σχετικής νομοθεσίας ήταν φανερό ότι ο σκοπός του νομοθέτη ήταν ότι για να δικαιούται εργολήπτης οικοδομών να εισπράξει αμοιβή έπρεπε να είναι και εγγεγραμμένος και κάτοχος ετήσιας άδειας κατά τον ουσιώδη χρόνο, που ήταν ο χρόνος σύναψης της σχετικής σύμβασης ανάληψης των εργοληπτικών εργασιών. Εξάλλου, αν ο σκοπός του νομοθέτη ήταν να είναι συνδυετικό το "και" στο άρθρο 5(4) του Νόμου 32/82 δεν υπήρχε οποιαδήποτε ανάγκη να γίνει αναφορά στην ανάγκη κατοχής ετήσιας άδειας, εφόσον ένας μη εγγεγραμμένος εργολήπτης δεν μπορούσε να είναι κάτοχος ετήσιας άδειας.

25 (β) Ουσιώδης χρόνος για να αποφασισθεί κατά πόσο εφαρμόζεται το άρθρο 5(4) του Νόμου 32/82 ήταν ο χρόνος της σύναψης της σύμβασης ανάληψης εργοληπτικών έργων και το γεγονός ότι χορηγήθηκε ετήσια άδεια μεταγενέστερα με αναδρομική ισχύ δεν άλλαξε την κατάσταση.

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

30 *Υποθεση που αναφέρθηκε:*

Παναγιώτου & Κωνσταντίνου Constructions Ltd ν. Δημοκρατίας, Υποθ. Αρ. 483/84, ημερ. 3.2.90.

Έφεση.

35 Έφεση από τον εναγόμενο κατά της ενδιάμεσης απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας (Α. Ιωαννίδης Α.Ε.Δ.) που δό-

θρηκε στις 6 Φεβρουαρίου, 1991 (Αρ. Αγ. 902/88), με την οποία το πρωτόδικο δικαστήριο απόρριψε προδικαστικά την ανταπαίτηση του εφεσείοντα για αμοιβή του σαν εργολήπτη οικοδομών, ενώ αυτός δεν ήταν κάτοχος ετήσιας άδειας, κατά τον ουσιώδη χρόνο.

Ε. Φλουρέντζου για κ. Α. Κουκοίνη, για τον Εφεσείοντα.

5

Ν. Οικονόμου, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Η απόφαση θα δοθεί από τον Π. Αρτέμη, Δ.

ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Η παρούσα έφεση αφορά στην εκδίκαση προδικαστικά νομικού σημείου που το αποτέλεσμα της οδήγησε στην απόρριψη της ανταπαίτησης από το πρωτόδικο Δικαστήριο.

10

Ο εφεσείοντας, που ήταν εργολήπτης οικοδομών, παρόλον ότι ήταν εγγεγραμμένος εργολήπτης κατά το χρόνο που ανέλαβε την εργασία που του ανέθεσαν οι εφεσίβλητοι, δεν ήταν κάτοχος ετήσιας άδειας. Σε μεταγενέστερο στάδιο όμως του εκδόθηκε η σχετική άδεια με αναδρομική ισχύ, έτσι ώστε να καλύπτει και την περίοδο κατά την οποία ανέλαβε τις προαναφερθείσες εργασίες.

15

Το θέμα που ηγέρθη προδικαστικά ήταν κατά πόσο κάτω από τις συνθήκες αυτές ικανοποιούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 5(4) του Νόμου 32/82, που τροποποίησε τον περί Εγγραφής και Ελέγχου των Εργοληπτών Οικοδομών Νόμο του 1973.

20

Το πιό πάνω άρθρο προνοεί τα ακόλουθα:

“Ουδείς μη εγγεγραμμένος και μη κάτοχος ετησιας αδειας εργολήπτης δικαιούται να αξιώση δικαστικώς παρ’ οιονδήποτε προσώπου την είσπραξιν αμοιβής δι’ υπηρεσίας ή δαπάνας αφορώσας εις εργοληψίαν οικοδομικών ή άλλων τεχνικών έργων, ...”

25

Το πρωτόδικο Δικαστήριο βρήκε πως, ασχέτως του ότι η σχετική άδεια εκδόθηκε στον εφεσείοντα και είχε αναδρομική ισχύ, ώστε να καλύπτει την ουσιώδη περίοδο που αφορά την υπόθεση, εντούτοις κατά το χρόνο που αναλήφθηκε η εργασία από τον εφεσείοντα δεν υπήρχε τέτοια άδεια και γι’ αυτό, με αναφορά και στην απόφαση **Παναγιώτου & Κωνσταντίνου Constructions Ατδ ν. Κυπριακής Δημοκρατίας** Υπόθ. Αρ. 483/84, ημερ. 3.2.90, όπου αποφασίστηκε παρόμοιο σημείο, απέρριψε την ανταπαίτηση του εφεσείοντα.

30

Η επιχειρηματολογία κατά την ακρόαση της έφεσης επικεντρώθηκε στην ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στο άρθρο 5(4) και κατά πόσο το “και” στην φράση “ουδείς μη εγγεγραμμένος και μη κάτοχος ετήσιας άδειας εργολήπτης” πρέπει να ερμηνευθεί ως συνδετικό ή διαζευκτικό. Ο ευπαίδευτος συνήγορος του εφεσεύοντα υπέβαλε

5 ή διαζευκτικό. Ο ευπαίδευτος συνήγορος του εφεσεύοντα υπέβαλε ότι η ερμηνεία που πρέπει να δοθεί είναι ότι το “και” είναι συνδετικό και για να είχε εφαρμογή το άρθρο αυτό θα έπρεπε ο εφεσεύοντας να μην ήταν κάτοχος ετήσιας άδειας αλλά ταυτόχρονα να μην ήταν και εγγεγραμμένος. Και εφόσον ήταν εγγεγραμμένος, δεν ικανοποιούνταν και οι δύο προϋποθέσεις του άρθρου και κατά συνέ-

10 πεια τούτο δεν είχε εφαρμογή στην περίπτωση.

Αντίθετα, ο ευπαίδευτος συνήγορος των εφεσεύοντων υποστήριξε ότι θα ήταν παράλογο να δοθεί μία τέτοια ερμηνεία και ότι θα έπρεπε να δοθεί διαζευκτική ερμηνεία στο “και” ωσάν να ήταν “ή”.

15 Έχουμε εξετάσει με προσοχή το σημείο που ηγέρθηκε και έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στο “και” είναι διαζευκτική ωσάν να ήταν “ή”.

Στο σύγγραμμα Maxwell on the Interpretation of Statutes, 12η Έκδοση στις σελ. 232-233 αναφέρονται τα ακόλουθα:

20 “In ordinary usage, “and” is conjunctive and “or” disjunctive. But to carry out the intention of the legislature it may be necessary to read “and” in place of the conjunction “or”, and vice versa.

Ως παραδείγματα εφαρμογής της πιο πάνω αρχής αναφέρονται τα πιο κάτω στη σελ.233:

25 “The Disabled Soldiers Act 1601, for example, in speaking of property, to be employed for the maintenance of “sick and maimed soldiers,” referred to soldiers who were either sick or maimed, and not only to those who were both.

30 The expression “local and public authorities” in section 4(2) of the Prevention of Corruption Act 1916 has been held by Winn J. not to “mean authorities which are both local and public.(but) authorities which are either local or public.”

Είμαστε περαιτέρω της γνώμης ότι αν σκοπός του Νομοθέτη ήταν να θεωρήσει την πρόνοια αυτή ως σωρευτική για να έχει εφαρμογή ο Νόμος, δηλαδή ότι για να μη δικαιούται ο εργολήπτης να

35

αξιώσει δικαστικά την εισπραξη αμοιβής θα έπρεπε όχι μόνο να μην ήταν κάτοχος άδειας αλλά να μην ήταν ούτε και εγγεγραμμένος, δεν θα υπήρχε καμιά ανάγκη να προστεθεί μετά τη φράση “ουδείς μη εγγεγραμμένος” και η φράση “και μη κάτοχος ετήσιας αδείας”, γιατί αν δεν ήταν κάποιος εγγεγραμμένος δεν θα ετίθετο πιά θέμα κατοχής ετήσιας άδειας. Ενδεικτικό της πρόθεσης του Νομοθέτη είναι και το άρθρο 9(1) του ίδιου Νόμου που προνοεί ότι:

5

“Ουδείς εργολήπτης δύναται να αναλάβει εργασία εν σχέσει προς οικοδομικόν ή τεχνικόν έργο εκτός εάν ούτος είναι κάτοχος ετήσιας άδειας, ...”

10

Όσον αφορά το θέμα της αναδρομικής ισχύος των αδειών συμφωνούμε με το πρωτόδικο Δικαστήριο, ότι ουσιώδης χρόνος ήταν ο χρόνος ανάληψης της εργασίας από τον εφεσείοντα (δέστε και Παναγιώτου & Κωνσταντίνου (πίδ πάνω)) και σίγουρα κατά το χρόνο αυτό δεν υπήρχε ετήσια άδεια σε ισχύ.

15

Κατά συνέπεια βρίσκουμε ότι υπήρξε παράβαση των προνοιών του άρθρου 5(4), όπως ορθά αποφάσισε το πρωτόδικο Δικαστήριο.

Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση απορρίπτεται με έξοδα σε βάρος του εφεσείοντα.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.

20